

особи є неприпустимим. Також така заміна цінностей вплинула й на зміст та структуру твору. Адаптація Олександра Волкова все менше нагадує оригінал, і тепер повністю відповідає зразку канонічної радянської літератури.

Література:

1. Волков О. Волшебник Изумрудного города. М. : Эксмодетство, 2022. 224 с.
2. Шевченко О. М. Методи дослідження концептів. *Modern Science: Problems And Innovations* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Стокгольм, Швеція, 2020. С. 385–390.
4. Baum, Lyman Frank *The Wonderful Wizard of Oz*. New York : Geo. M. Hill, 1900. 302 p.
3. Fawcett P. Ideology and translation / P. Fawcett. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. Ed. by Mona Baker. London : Routledge, 1998. P. 106–111.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-85>

TEXT CORPORA IN THE STUDY OF THE ENGLISH COMPOUND ADJECTIVES

ЗАСТОСУВАННЯ КОРПУСІВ ТЕКСТІВ У ДОСЛІДЖЕННІ СКЛАДНИХ ПРИКМЕТНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ryzhkova V. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Professor at the Department of Applied
Linguistics
National Aerospace University "Kharkiv
Aviation Institute"
Kharkiv, Ukraine*

Рижкова В. В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри прикладної
лінгвістики
Національний аерокосмічний
університет
«Харківський авіаційний інститут»
м. Харків, Україна*

Дослідження проблемних питань перекладознавства із залученням корпусної лінгвістики, яка вивчає корпуси текстів певної мови, є актуальним сьогодні, оскільки будь-яка мова потребує чіткого аналізу та упорядкування [3]. Лексикографія як наука про створення та

упорядкування словників, мусить задовольняти попит у словниках різного типу: тлумачних, орфографічних, ідеографічних, вузькогалузевих та ін. За допомогою сучасних корпусів текстів можливо у зручний спосіб та ефективно проводити відбір необхідних лінгвістичних одиниць для їх подальшого упорядкування у словниках.

Мета роботи полягає у проведенні дослідження складних прикметників англійської мови, що пишуться через дефіс, в межах корпусної лінгвістики та лексикографії з використанням корпусів текстів СОСА з подальшим укладанням словника користувача для засвоєння великого масиву навчального матеріалу, що надається з урахуванням порівняльного способу презентації матеріалу для засвоєння.

Завдання дослідження знаходяться в площині розширення знань студентів філологічних спеціальностей (зокрема, спеціальності «Прикладна лінгвістика») про корпусну лінгвістику, а також проведені аналізу структури, семантики та перекладу відповідних складних прикметників українською мовою.

У роботі увагу було приділено окремій групі прикметників, що мають назву *складні*. За визначенням, до групи складних прикметників англійської мови відносять й такі, що були утворені з двох основ, і поєднуються між собою дефісом. Складні прикметники в староанглійській та сучасній мовах широко використовувалися / використовуються у поезії, літописах та релігійних працях / художній літературі, поезії, науковій фантастиці, періодичних виданнях, а також у науково-технічних текстах та газетах відповідно [3]. Їх застосовують для опису характеру людини, а також одягу та зовнішнього вигляду. Сьогодні складні прикметники, а особливо ті, які утворено завдяки суфіксу *-ed*, служать для характеристики зовнішності людини або тварини (*fox-faced*, *mud-coloured*, *wrong-lipsticked*, *rough-skinned*), передають іронічні та зневажливі відтінки емоцій (*rough-neck – хуліганський*) [там же].

Сервіс СОСА (Corpus of the contemporary American English – Корпус американського варіанту сучасної англійської мови) – це електронний ресурс текстів, який був створений професором корпусної лінгвістики Марком Девісом у 2000-х роках [1]. Це унікальний інструмент, що дозволяє пошук необхідної інформації у великому обсязі. Укладання словника користувача з вивчення складних прикметників англійської мови, що пишуться через дефіс, ускладнилося б затратою чималих зусиль та часу для пошуку потрібних для роботи мовних одиниць. Робота з корпусами текстів дозволяє значно

удосконалити та пришвидшити процес пошуку досліджуваного лінгвістичного матеріалу та його аналіз.

Для виконання завдання із створення словника студенти спочатку ознайомилися з базовим функціоналом платформи СОСА. Після опанування основних можливостей сервісу було виконано спеціалізований пошук у сервісі СОСА, тобто знайдено тільки ті одиниці, які визначалися як необхідні для проведення дослідження та виконання практичного завдання із створення словника користувача.

Після відбору найуживаніших складних прикметників, що пишуться через дефіс, було здійснено їх переклад українською мовою, а також – для зручності засвоєння – упорядковано (1) в алфавітному порядку (один розділ словника), (2) за особливостями побудови складних прикметників в порівняльному аспекті (інший розділ словника) та (3) за семантичним наповненням (наступний розділ словника). Оскільки будь-яка робота у сфері словникарської справи вимагає великої кількості аналітичної роботи, на певному етапі був проведений структурний аналіз відібраного масиву мовних одиниць, що створило базу для подальшої компіляції словника.

Структурний аналіз виявив, що найбільший відсоток відібраних лексичних одиниць за побудовою серед найчастіше уживаних (для аналізу було відібрано 160 найуживаніших складних прикметників, що пишуться через дефіс), складають приклади з Participle II (-ed-формою або 3-ю формою неправильного дієслова). Їх кількість становить 80 одиниць, що складає для даної вибірки 50%. Наприклад: *google-eyed*, *pud-faced*, *acid-tongued*, *big-headed* та ін.

Менша кількість прикладів (17 одиниць / 27%) – це складні прикметники, друге слово у складі яких – Participle I: *all-consuming*, *angry-sounding*, *best-looking*, *easy-going*, *far-reaching*, *forward-thinking*, *good-looking*, *grass-eating*.

15 одиниць / 24% – це складні прикметники, що мають конструкцію прикметник + прикметник: *blue-green*, *blue-violet*, *red-orange*, *red-violet*, *sky-blue*, *snow-white*, *red-hot*, *light-brown* або іменник + прикметник: *blood-red*, *brand-new*, *duty-free*, *fat-free*, *ice-cold*, *nuclear-free* та ін.

Решту відібраних одиниць складають малочислені групи з різними конструкціями, відмінними від описаних вище. Також виявилось, що найчастіше уживаними в якості першого складника прикметників, що пишуться через дефіс, є наступні мовні одиниці: *well*, *short*, *full*, *deep*, *all*.

Тематично відібраний масив розподіляється за наступними групами. Численними у вибірці є складні прикметники, що позначають:

- певні риси характеру: *absent-minded, acid-tongued, lion-hearted, bold-hearted, cold-blooded, even-tempered, faint-hearted*;
- певні характеристики: *big-headed, densely-populated, deep-seated, double-sided, dust-ridden, even-handed, four-wheeled*;
- відтінки кольору: *raven-haired, grey-haired, violet-blue, flesh-colored, green-eyed*;
- тривалість: *one-week, two-month, five-day* та ін.

Переклад прикметників досліджуваної групи українською мовою показав у більшості випадків невідповідність за структурою в обох мовах: перекладені англomовні складні прикметники, що пишуться через дефіс, мають здебільшого однокомпонентні україномовні (зафіксовані у словниках) еквіваленти.

Група складних прикметників англійської мови, що пишуться через дефіс, є достатньо великою і потребує подальшого упорядкування, аналізу та, на наш погляд, створення єдиного навчального ресурсу для засвоєння студентами-філологами та усіма зацікавленими особами. Сервіс СОСА має розвинену систему пошуку, яка дозволяє знаходити велику кількість потрібних мовних одиниць за короткий проміжок часу. Функціонал цього корпусу мови дуже широкий, отже, дослідники / науковці у більшості випадків отримують той мовний матеріал, який необхідний для проведення лінгвістичного дослідження у прикладному аспекті.

Література:

1. Сервіс СОСА. *Вікіедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Корпус_сучасної_американської_англійської_мови
2. Корпусна лінгвістика. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Корпусна_лінгвістика
3. Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej “Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Badania podstawowe i stosowane: wyzwania i wyniki” (30.08.2016–31.08.2016). Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. “Diamond trading tour”, 2016. 60 str.